

Handläggare
Anna Sundin
Telefon: 08-50835540

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 27 november 2023

Upphandling av kommunal vuxenutbildning till Stockholms stad

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att genomföra upphandling av ramavtal för
  - svenska för invandrare (sfi) studieväg 2 och 3 samt grundläggande kurser,
  - gymnasiala teoretiska kurser, samt
  - yrkesutbildningar inom: El och data, Hår och stylist, Hotell och turism, VVS och Fastighet, Barn och Fritid och Vård och omsorg.
2. Arbetsmarknadsnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att vid behov genomföra ytterligare upphandlingar av kommunal vuxenutbildning som bedöms nödvändiga för förvaltningens uppdrag.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att godkänna förslag till upphandlingsdokument inklusive bilagor och uppdrar åt förvaltningschefen att vid behov göra mindre förändringar i upphandlingsdokumenten, samt besluta om inställning och yttranden vid eventuell överprövning.
4. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschefen att besluta om tilldelning, underteckna och/eller häva ramavtal, svara för löpande avtalshantering inklusive beslut om eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, utifrån affärsmässiga grunder samt besluta om påföljder.
5. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att genomföra upphandling av kommunal vuxenutbildning inom industriteknik genom att ansluta yrkesutbildningen till det öppna avtalssystemet.
6. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschef att vid behov harmonisera kraven i det öppna avtalssystemet utifrån affärsmässiga grunder i enlighet med det framlagda förslaget till upphandlingsdokumenten i detta ärende.
7. Arbetsmarknadsnämnden ger förvaltningschefen möjlighet till delegering av samtliga beslut till economichef eller avdelningschef.
8. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Arbetsmarknadsförvaltningen
Vuxenutbildning Stockholm

Palmfeltsvägen 5
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Växel 08-508 35 500
Fax
info.amf@stockholm.se
start.stockholm

Sammanfattning

Utbildning är en samhällsviktig tjänst. Kommunal vuxenutbildning består av svenska för invandrare (sfi), utbildning på grundläggande nivå och utbildning på gymnasial nivå, samt komvux som anpassad utbildning. Vuxenutbildningen i Stockholms stad ska syfta till att fler ska komma in på arbetsmarknaden, särskilt kortutbildade, att fler ska fullfölja sina studier med godkända betyg, samt att branschens och stadens verksamheter behov av kompetensförsörjning tillgodoses. Vuxenutbildning är ett viktigt verktyg för att motverka arbetslöshet samt utanförskap i samhället.

I detta ärende återfinns förslag till ny upphandling av kommunal vuxenutbildning, komvux, till Stockholms stad. Nuvarande avtal med upphandlade leverantörer har förlängts till den 30 juni 2024, respektive 31 december 2024 och kan inte förlängas ytterligare. Skälet till de olika avtalstiderna berodde på att vissa delar i upphandlingen överprövades.

Förvaltningens förslag utgår från att verksamheten inom den egna regin ska bedriva en väsentligt ökad andel utbildning i komvux. En fast ersättning ges per betyg i utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt inom sfi för tilldelad timme. Förvaltningen förbehåller sig rätten att dimensionera och anpassa utbildningen utifrån arbetsmarknadens och stockholmarnas behov.

Förvaltningen föreslår att kommunal vuxenutbildning upphandlas som ramavtal enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vad gäller yrkesutbildningen Industriteknik föreslår förvaltningen att den ansluts till öppet avtalssystem.

Förvaltningen föreslår att de bifogade upphandlingsdokumenten godkänns och att förvaltningschefen får i uppdrag att genomföra upphandlingarna.

Bakgrund

Stockholms arbetsmarknad har behov av att hitta välutbildad arbetskraft. Samtidigt finns en målgrupp som står långt ifrån arbetsmarknaden som har behov av utbildning för att ta sig in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Förväntningarna är stora på den kommunala vuxenutbildningen att bidra till att lösa dessa utmaningar. Ett stort antal stockholmare söker sig till stadens vuxenutbildning för att få en yrkesutbildning eller för att komplettera tidigare studier för att kunna komma in på högskola.

Stadens kommunala vuxenutbildning bedrivs i såväl upphandlad som egen regi. Under 2022 var det ca 80 procent av undervisningen inom komvux som bedrevs i upphandlad regi. Vissa utbildningar inom egen regi sker också i samarbete med utbildningsnämnden. Det gäller vissa

yrkesutbildningar där staden förfogar över egna gymnasieskolor. Senaste gången som nämnden upphandlade kommunal vuxenutbildning var år 2019. De ramavtal som tecknades då kan inte förlängas varför en ny upphandling måste genomföras.

De nationella målen för komvux är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande och ges möjligheter att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Komvux ska även ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och vara en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen. Utgångspunkten för utbildningen ska vara elevens behov och förutsättningar. Utbildningen styrs av bestämmelser i skollagen, läroplan för vuxenutbildning och andra författningar.

Kommunfullmäktige har utsett arbetsmarknadsnämnden att fullgöra de statliga uppdragen för utbildningen. Nämnden fullgör huvudmannansvaret för all vuxenutbildning i staden. I enlighet med arbetsmarknadsnämndens reglemente ska nämnden arbeta för att stockholmare utanför arbetsmarknaden ska komma in i arbete och studier.

I 23 kap. skollagen (2010:800) regleras när och under vilka förutsättningar uppgifter inom utbildning får överlämnas till någon annan genom avtal. Av 23 kap. 8 § framgår att alla uppgifter inom kommunal vuxenutbildning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person. Även den myndighetsutövning som hör till lärarens och rektors uppgifter får överlämnas till anordnare (utförare) inom kommunal vuxenutbildning. Det framgår av 23 kap 5-6 §§.

Enligt 2 kap. 8 a § skollagen ska huvudmannen utse en skolchef. Nämnden har utsett avdelningschefen för Vuxenutbildning Stockholm till skolchef. Skolchefens uppdrag är att biträda huvudmannen i att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i verksamheten. På den lokala genomförande nivån är det rektor som utifrån det statliga myndighetsansvaret reglerat i skollagen leder och fördelar arbetet med utgångspunkt i skollagstiftningens föreskrifter.

Under innevarande avtalsperiod har nya bestämmelser införts i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), 19 kap. Detta kapitel innehåller möjligheter som innebär att den upphandlande myndigheten är friare att utforma upphandlingen utifrån sina behov och rådande specifika omständigheter. Tjänsterna som omfattas av upphandlingen finns uppräknade i bilaga 2 – ”Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster”. Kommunal vuxenutbildning hör till dessa tjänster.

Ärendet

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att kommunal vuxenutbildning upphandlas som ramavtal enligt LOU. Vad gäller yrkesutbildningen Industriteknik föreslår förvaltningen att den ansluts till det öppna avtalssystemet. Utgångspunkten är fortsatt elevernas val. Nämndens skolor i egen regi behöver inte delta i upphandlingen. Nedan presenteras nuvarande avtalsområden och förvaltningens förslag på avtalsområden och driftsform i den nya upphandlingen.

Avtalsområden	Nuläge	Nya avtalsområden	Nytt läge
Studieväg 1, sfi, viss utbildning på grundläggande nivå	Upphandlad	Sfi studieväg 1	Egen regi
Studieväg 2, del av studieväg 3, grundläggande	Upphandlad	Sfi studieväg 2 + grundläggande kurser	Upphandlas + egen regi
Intensiva studier, del av studieväg 3	Upphandlad	Sfi studieväg 3 + svenska som andraspråk 2, 3, 4	Upphandlas + egen regi
Barn och fritid	Upphandlad	Barn och fritid	Upphandlas + egen regi
Bygg och anläggning	Öppet avtalssystem	Bygg och anläggning	Öppet avtalssystem
El och energi	Upphandlad	El och data	Upphandlas
VVS	Upphandlad	VVS och fastighet	Upphandlas
Industriteknik	Upphandlad	Industriteknik och teknik	Öppet avtalssystem
Handel och administration, samt Hotell och turism	Upphandlad	Hotell och turism	Upphandlas
		Försäljning och service	Egen regi
Hantverk	Upphandlad	Hår och stylist	Upphandlas
Naturbruk	Upphandlad	Naturbruk	Egen regi
Vård och omsorg	Upphandlad	Vård och omsorg	Upphandlas + egen regi
Teoretiska kurser på gymnasial nivå	Upphandlad	Gy teori närundervisning	Upphandlas + egen regi

		(närundervisning med inslag av fjärrundervisning)	
		Gy teori distansundervisning (distansundervisning med inslag av fjärrsamt distansundervisning)	Upphandlas (+ egen regi)
Fordon och transport Hantverk Restaurang och livsmedel	Egen regi via utbildningsförvaltningen	Fordon och transport* Hantverk Restaurang och livsmedel	Egen regi via utbildningsförvaltningen

*Fordon och transport bedrivs i regional samverkan med länets övriga kommuner.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid arbetsmarknadsförvaltningen, inom Vuxenutbildning Stockholm, enheten för Kvalitet och uppföljning, i samverkan med ekonomistaben, enheten för Inköp och juridik samt Vuxenutbildningscentrum och stadsledningskontorets juridiska avdelning. Konsult från KPMG och Colligio har medverkat i arbetet.

MBL-förhandling §11 hålls den 17 november 2023, bilaga 2.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Kommunal vuxenutbildning ska vara en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen. Behovet av omställning, kompetensutveckling och livslångt lärande är stort och bedöms öka framöver.

Stadens komvux ska fortsatt vara målgruppsanpassad utbildning med eleven i fokus. Utbildningen ska vara anpassad efter arbetsmarknadens efterfrågan av utbildad personal. Den vägledande principen för undervisningen i komvux är att den är lärarledd, i fysiska och i digitala klassrum. Inriktningen är att stadens vuxenutbildning i egen regi ska väsentligt öka, se ärendet *Inriktning för stadens kommunala vuxenutbildning* (tjänsteutlåtande dnr AMF 2023/194, beslut den 25 april 2023).

Stockholms stad är den största beställaren av vuxenutbildning i Sverige. Upphandling är ett styrmedel och nämnden har en viktig roll att bidra till en välfungerande marknad. Nämndens köp av utbildning påverkar leverantörernas förutsättningar. Förvaltningens strukturer för uppföljning

av upphandlade leverantörer säkerställer att nämnden får avtalad utbildning och bidrar till en välfungerande marknad.

Marknadsdialog

Inför denna upphandling har förvaltningen som ett första steg gjort en extern föranalys som framåtblickande avser att svara på frågan om hur komvux kan dimensioneras och struktureras. Parallellt har förvaltningen genomfört egna analyser av viktiga erfarenheter från tidigare upphandlingar, utvecklingsbehov, volymer, resultat samt utbud och efterfrågan. Förvaltningen har i en enkät riktad till befintliga och tidigare elever samlat in data från 16 000 elever för att kartlägga vilka faktorer som styr deras val av skola eller anordnare. Förvaltningen har även genomfört en extern remiss av vissa krav i den nya upphandlingen för att få synpunkter från leverantörer. Inbjudan att lämna synpunkter annonserades publikt på Kommers som är stadens digitala plattform för upphandlingar. De leverantörer som så önskat har fått träffa förvaltningens representanter i dialogmöten för att på så sätt bidra till kravställningen i upphandlingsdokumenten. 11 stycken dialogmöten har genomförts med befintliga och intresserade leverantörer. Ett exempel som dialogerna resulterat i är en förlängd avtalstid.

Ramavtal

Målet med upphandlingen är att nämnden kan teckna ramavtal med tillräckligt antal leverantörer som tillsammans tillgodoser behovet av studieplatser. 19 kap. LOU används i upphandlingen. Förvaltningen har tidigare tillämpat ramavtalstid på fyra år. I de dialoger som har förts med leverantörer på marknaden under den externa remissen har önskemål framkommit om att nämnden ska tillämpa en längre avtalsperiod. Förvaltningen föreslår att avtalstiden utökas till sex år i kommande avtalsperiod, tre (3) år med möjlighet till förlängning ett (1) + ett (1) + ett (1) år.

Förvaltningen föreslår att följande utbildningar upphandlas som ramavtal:

- sfi studieväg 2 och 3 samt grundläggande kurser,
- yrkesutbildningar inom: El och data, Hår och stylist, Hotell och turism, VVS och Fastighet, Barn och Fritid och Vård och omsorg
- gymnasiala teoretiska kurser.

Förlagan till ramavtal i den nya upphandlingen utgår från det befintliga ramavtalet, som har fungerat väl under avtalsperioden. Ett par förändringar har gjorts som exempelvis i vilka fall en förtida uppsägning av avtalet kan bli aktualiserad, att vitesklausulens innehåll och tillämpning har förenklats och ett par språkliga ändringar.

Öppet avtalssystem

Arbetsmarknadsnämnden har tidigare beslutat att vissa yrkesutbildningar under Bygg och anläggning ska upphandlas så som ett öppet avtalssystem. Förvaltningen föreslår att även yrkesutbildningen *Industriteknik* ansluts

till det öppna avtalssystemet (dnr AMF 2022/455). Industriteknik är en utbildning med få anordnare i regionen, samt med ett fåtal elever och bedöms därför lämpa sig väl för denna avtalsform.

Upphandlingsform

Kvalitet i fokus

Förvaltningen föreslår utifrån alternativen i LOU att en upphandling med kvalitet i fokus ska användas.

Det har i februari 2022 kommit nya bestämmelser i LOU. Dessa ger nämnden stor frihet att utforma kraven i upphandlingen som är centrala för nämndens ansvar för vuxenutbildning och möjliggör att ett rimligt antal leverantörer tilldelas ramavtal.

Detta innebär att leverantörerna konkurrerar om ramavtal genom att tillföra kvalitet utöver grundkraven till tjänsten, s.k. mervärde. En nyhet i denna upphandling är att nämnden förbehåller sig ett större utrymme att föra dialog med anbudsgivare, tillåta kompletteringar mm.

Upphandlingen

Förvaltningen har inför upphandlingen inventerat det befintliga kursutbudet för att säkerställa att egen regi och upphandlad regi, tillsammans, erbjuder stockholmarna efterfrågade utbildningar som leder till jobb. De utbildningar och kurser som bedömts vara lämpliga för ramavtal omfattas av denna upphandling, sammanlagt 10 avtalsområden. Förvaltningen förbehåller sig rätten att under hela avtalstiden vid behov göra kompletterande upphandlingar.

Kraven på leverantören och tjänsten utgår från kravställningen i den senaste upphandlingen som i stort har fungerat väl. Utifrån genomförda utvärderingar samt data från extern remiss har vissa krav modifierats. Ett sådant är exempelvis krav på rektor. Denna roll får framöver ansvara för flera utbildningsområden på skolenheten förutsatt att antalet elever inte överstiger 800 individer. Detta har tillämpats tidigare och har fungerat väl.

Utvärderingsmodell

En anbudsgivare vars anbud uppfyller samtliga krav och villkor i upphandlingen erbjuder en vuxenutbildning som är av god kvalitet.

Utvärderingen består av två steg:

Steg 1 bedömning av skriftliga beskrivningar av mervärde.

Steg 2 bedömning av den muntliga presentationen av mervärde för att göra troligt att de beskrivna mervärdena kommer uppfyllas under avtalstiden.

Utvärderingen görs av en grupp tjänstemän sakkunniga inom vuxenutbildning.

	STV 2 + grund	STV 3 + svaggrund	Yrke + distans	Yrke när	Gy teori när	Gy teori distans
Aktivt deltagande			X			X
Alla fullföljer	X	X			X	
Kunskap om kunskapsutveckling	X				X	X
Följa upp stödinsatser	X					
Interaktivitet		X				X
Kompetensutveckling lärare			X	X		
Rättssäker betygssättning		X				X
Likvärdig bedömning				X		
Upptäcka och planera stöd				X	X	
Uppföljning yrkesutbildning			X			

Som framgår av bilden används totalt tio olika mervärdesbeskrivningar. Till varje avtalsområde har fördelats tre mervärden som är relevanta för utbildningsområdet, förutom det sista avtalsområdet som har fyra mervärden. Inom ett avtalsområde kan skriftliga beskrivningar bifogas till anbudet. Varje beskrivning bedöms utifrån tre kriterier kopplat till avtalsområdet. Den/de anbudsgivare som får flest poäng för sina skriftliga beskrivningar av mervärden är de anbudsgivare som beställaren kan komma att teckna med avtal med. De bjuds in till en muntlig presentation av sina skriftliga beskrivningar.

Den muntliga presentationen utgår från anbudsgivarens inlämnade skriftliga beskrivningar. Anbudsgivaren får poäng för trovärdighet exempelvis i form av visad förståelse för uppdraget, god resursplanering, relevant kompetens, tillgång till adekvata resurser eller att de på annat sätt stärkt sina skriftliga beskrivningar av mervärde till utbildningen. Bedömning av trovärdighet i de muntliga presentationerna kommer betygsättas i en skala om tre steg: 0,5 poäng, 1 poäng och 1,5 poäng. Poängen multipliceras med poängen som leverantören fått på den skriftliga beskrivningen.

Ett exempel på högst sammanlagd poäng för skriftliga beskrivningar och muntlig presentation inom ett avtalsområde.

Steg 1: 3 skriftliga beskrivningar med 3 kriterium kan maximalt ge $3 * 3$ poäng = 9 poäng.

Steg 2: trovärdighet av gjorda mervärden i muntlig presentation kan maximalt ge 9 poäng * $1,5$ poäng = $13,5$ poäng.

Den sammanlagda maximala poängen i utvärderingen är $13,5$ poäng.

Anbudsgivarens åtaganden i såväl skriftliga beskrivningar som under muntliga presentation(er), som anbudsgivaren har erhållit mervärde för, utgör avtalsvillkor som ska uppfyllas under hela avtalstiden. Åtaganden ingår i Beställarens uppföljning. Vid eventuell brist av uppfyllande av avtalsvillkor kan det leda till påföljder och hävning av avtal.

Prognos avseende behov av studieplatser

Under den gångna avtalsperioden har förvaltningen behövt hantera pandemi, minskat elevunderlag, pressat/försämrat ekonomiskt läge för leverantörer som valt att säga upp sitt ramavtal i förtid, reformer och ny lagstiftning inom skolområdet mm.

För yrkesutbildningarna kommer en ny lagstiftning att införas år 2025 som handlar om att i högre grad dimensionera yrkesutbildningarna efter arbetsmarknadens behov.

Det visar på hur svårt och komplext det är att fastställa antal leverantörer per avtalsområde då externa faktorer påverkar förvaltningens behov av utbildningsplatser i stor utsträckning.

För att motverka en inlåsnings effekt som ett bestämt antal ramavtal alternativt utbildningsanordnare innebär i ett avtalsområde, föreslår förvaltningen att anbudsgivare i anbudet anger sin prognostiserade kapacitet av helårsplatser som motsvarar 800 verksamhetspoäng inom grundläggande och gymnasial utbildning, samt en timpott på 525 timmar inom sfi.

Förvaltningen avser att teckna ramavtal med så många leverantörer som behövs inom avtalsområdet för att täcka nämndens behov av helårsplatser. Förvaltningen har gjort beräkningar kring uppskattat behov av helårsplatser för de respektive avtalsområdena.

Komvux breddas med nya studieformer

Vuxenutbildningen ska ge eleverna möjlighet att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet och att främja sin personliga utveckling. För detta behöver det finnas fler studieformer dvs. sätt som utbildningen eller kursen genomförs på. Världsläget, elevernas behov samt inflödet av nya elevgrupper har förändrats under innevarande avtalsperiod. Utifrån insamlad data från tidigare nämnd enkät efterfrågar elever att studieformer ska vara flexibla för ökad möjlighet till att kunna kombinera studier med arbete och livssituation.

Under innevarande avtalsperiod har mycket hänt som drivit på utvecklingen av komvux. Pandemin har bidragit med nya lärdomar om hur utbildningar kan bedrivas och nya arbetssätt, som i sin tur understöds av nya tekniska och digitala lösningar. Detta skapar nya förväntningar från eleverna om nya studieformer som också ska finnas.

Förvaltningen har valt studieformer och tidpunkt för studier inom de olika avtalsområdena utifrån målgruppernas behov. Studieformer som finns i den nya upphandlingen är:

- närundervisning, lärare och elever fysiskt på en fysisk plats vid bestämda tider.

- fjärrundervisning, lärare och elever möts digitalt vid bestämda tider.
- distansundervisning, eleven studerar digitalt utan fasta tider.

Dessa studieformer kan även ske i olika kombinationer:

- Närundervisning med inslag av fjärrundervisning.
- Distansundervisning med inslag av när- och fjärrundervisning
- Distansundervisning med inslag av fjärrundervisning.

En utbildning av god kvalitet med en systematisk uppföljning

Utbildningen på komvux ska vara av god kvalitet. I enlighet med skollagen ska staden som huvudman planera, följa upp och utveckla hela utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet är att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i läroplan uppfylls. Att arbeta strukturerat, bedöma risker och ställa krav för upphandlad verksamhet är viktiga delar för att förebygga och minimera risker för brott mot skattefinansierad välfärd. Leverantören ska ha rutiner som understödjer att utbildningen utförs på avtalat sätt, samt proaktivt informera om det finns avvikelser eller risk för avvikelse från avtalade åtaganden. Det är av väsentlig betydelse att leverantörens ledningsgrupp och leverantörens skolenhet tillsammans arbetar systematiskt med kvalitetsarbete på respektive nivå.

För att säkerställa avtalad kvalitet i vuxenutbildningen inom egen region och de upphandlade privata utförarna ska kvalitets- och avtalsuppföljningen ske inom befintliga strukturer och kontinuerligt utvecklas. I och med att förvaltningen väljer att upphandla i enlighet med LOU 19 kap. kommer förvaltningen att införa frivilliga kontrollpunkter med stöd av 19 kap. 17 §. Ett exempel är företrädaransvar för överträdelser av 13 kap. 2-3 §§ LOU, eller om det finns anmärkning(ar) från tillsynsmyndigheter.

För att möta elevernas behov och förändringar i arbetsmarknadens krav och kompetensbehov behöver nämndens leverantörer (pro)aktivt anpassa sina utbildningar. Leverantörerna ska vara lyhörda och självständigt driva sitt utvecklings- samt kvalitetsarbete så att de utför avtalad utbildning med god kvalitet under hela avtalsperioden. Egen regi ska också arbeta utvecklingsorienterat samt med de målgrupper som står längst ifrån arbetsmarknaden och som har störst behov av stöd för att slutföra sina studier.

Liksom tidigare ska leverantörerna hjälpa nämnden att utveckla komvux. Under avtalstiden ska leverantörer inkomma till exempel med data/statistik för andel kvinnor och män som har arbetat tre månader efter avslutad yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Leverantören åtar sig att inrapportera efterfrågad data enligt stadens instruktioner.

Tre betydelsebärande grundtankar - vikten av kompetenta lärare, elevens ansvar för sitt lärande samt ett hållbart kursutbud

Förvaltningen vill lyfta fram professionens centrala och betydelsefulla inverkan på elevens lärandeprocess. Upphandlingen möjliggör användningen av olika flexibla studieformer i undervisningen som distansundervisning med inslag av när- och fjärrundervisning. Intentionen med de flexibla studieformerna är att skapa reella möjligheter för läraren att i undervisningen stimulera, handleda och stödja eleven att lära så mycket som möjligt, utifrån de behov som läraren ser att en elev har. Exempelvis i studieformen distansundervisning med inslag av fjärrundervisning behöver läraren skapa interaktiva moment i kursen som säkerställer att eleven kan öva och utveckla sina färdigheter samt interagera med andra utifrån de krav en kurs har. Lärare ska utifrån elevernas förutsättningar och behov samt syfte och mål med ämnet och kursen planera hur utbildningen och undervisningen ska läggas upp för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det får till följd att också eleverna har ett ansvar att delta i det läraren organiserar. Vuxenutbildningen är en frivillig skolform men det betyder inte att det är frivilligt att delta i de delar en lärare bedömer behövs för att en elev såväl ska lära sig det hen behöver lära som att läraren kan bedöma kvaliteten på det eleven lärt sig för att kunna sätta betyg. Att studera på komvux följer således vissa skyldigheter som skolan måste vara tydlig med. Hur omfattningen av dessa skyldigheter ser ut kan ibland variera från elev till elev beroende på förkunskaper, stödbehov osv men också mellan ämnen och lärare.

Med ett hållbart kursutbud åsyftas att det ska vara brett och samtidigt ge en reell möjlighet för eleven att genomföra sina studier utifrån det planerade kursutbudet. Det planerade utbudet ska dimensioneras tillsammans med leverantör/leverantörer så att kursgrupper startar enligt plan.

Anpassning av innehåll och utförande av komvux under avtalstiden

Målet för den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.

Under avtalstiden kommer ny teknik och digitala verktyg att användas i komvux och nya utbildningar och utbildningsformer kommer att tillskapas. Detta kan innebära förändringar i läroplaner, därav också behov av kompetensutveckling för lärarna. Förvaltningen vill även att leverantörer kan lämna förslag på nya utbildningar som är anpassade till komvux målgrupper, under avtalstiden. Det är viktigt att avtalade utbildningar och utbildningsanordnare är flexibla så att nämnden kan

hantera förändrade behov under avtalstiden. Därför förtydligas att avtalade tjänster kan och får anpassas till sitt innehåll, omfattning, genomförande mm, till gagn för eleverna. I utförandet av komvux är parternas samverkan djupt sammanflätad för att klara målen att fler ska komma in på arbetsmarknaden, särskilt nyanlända och kortutbildade, att fler ska fullfölja sina studier med godkända betyg, samt att arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning tillgodoses. Komvux genomförs av parterna tillsammans, där båda parter påverkas av omvärlden, där möjlighet till anpassning i avtalet krävs för att interagera tillsammans.

Ersättningen till leverantören är fast ersättning

Förvaltningen föreslår att tidigare incitamentsersättning med betygsbonus ska ersättas med en fast ersättning till leverantörer, ett listpris per kurs, som täcker leverantörens samtliga kostnader för att genomföra utbildningen. Den föreslagna ersättningen har räknats upp så att tidigare betygsbonus på 25 procent samt kompensation kopplad till inflationen nu är inräknad i listpriset. Ersättningen omfattar även extra kostnader kopplade till extra anpassningar som krävs för att stödja elever att kunna delta i undervisning på likvärdiga villkor.

Avtalad fast ersättning utgår per betyg eller per tilldelad timme, beroende på avtalsområde.

En konsekvens av den nya ersättningsmodellen är att det administrativa systemet Barn och elevregistret, BER, behöver anpassas så att ersättningen till leverantören följer utbildningsformen som den ersatta kursen ges i. I denna del sker samverkan med utbildningsförvaltningen som ansvarar för utveckling och förvaltning av skolplattformen.

Regler styr stadens vuxenutbildning

Komvux styrs av skollagen och är en specialreglerad verksamhet. Alla stadens verksamheter styrs också av FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, särskilt rätten till god utbildning för alla och anständiga arbetsvillkor (artikel 4 och 8). Leverantörerna ska bidra aktivt till att Stockholms stad uppnår hållbara mål inom miljö och klimat och sociala värden. För en leverantör kan sysselsättningsfrämjande åtgärder till exempel vara att ta emot stadens feriearbetande ungdomar. Nämndens leverantörer ska även bedriva verksamheten så att Stockholms stads vuxenutbildning följer och efterlever de mänskliga rättigheterna, vara fri från diskriminering, vara jämställd och där makt och resurser fördelas lika, vara följsam till barnets rättigheter, vara tillgänglig för alla stockholmare och stärka invånarnas delaktighet.

Öppet avtalssystem, behov av harmonisering finns

Antalet aktörer som kan komma ifråga för att tillhandahålla utbildningar inom bygg- och anläggning är begränsat. Det medför att antalet anbud har varit få i nämndens senaste upphandlingar, en trend som

syns i samtliga avtalsområden riktat mot byggbranschen. Arbetsmarknadsnämnden beslutade den 22 maj 2022 (dnr AMN 2022/455) att investeringstunga utbildningar i byggnads- och anläggningssektorn ska upphandlas enligt 19 kap LOU i kombination med LOUs möjligheter att skapa ett öppet avtalssystem. Den öppna formen för avtal har en giltighetstid på 10 år och nämndens öppna avtalssystem är öppet fram till den 30 juni 2032. Ett öppet avtalssystem betyder att intresserade utbildningsanordnare inom Bygg och anläggning kan godkännas och anslutas till systemet under hela giltighetstiden, samt att godkända leverantörer kan begära utträde ur systemet.

Förvaltningen har identifierat att kommunal vuxenutbildning i Industriteknik skulle kunna omfattas av det öppna avtalssystem som finns för yrkesutbildningen Bygg och anläggning. I och med denna upphandling finns några mindre behov av justeringar, för att harmonisera med kravställningen i denna upphandling. Därav föreslår förvaltningen att förvaltningschefen får besluta om dessa revideringar.

Egen regins ställning

I majoritetens förslag till budget för 2024 finns ett uppdrag att väsentligt utöka egen regis andel av stadens komvux. Verksamhet i egen regi är viktig för att kunna möta snabba omställningsbehov, ge ökade möjligheter till samverkan kring de målgrupper som behöver mer stöd från stadens olika verksamheter och för övergångar mellan olika skolformer. Egen regin har betydelse för att mer långsiktigt kunna tillvarata forskning, kunskaper och erfarenheter inom verksamheten. Komvux har vidare ett särskilt uppdrag att möta arbetsmarknadens och stadens kompetensförsörjningsbehov där egen regin behöver vara en strategisk aktör. Egen regi är direktkvalificerad som anordnare av komvux i Stockholms stad.

Uppdraget att väsentligt utöka andelen komvux i egen regi har medfört att förvaltningen har analyserat sitt kursutbud och vilka utbildningar som lämpar sig att upphandlas. Fördelningen av utbildningar och kurser mellan egen regi och det som föreslås upphandlas medför att egen regi får ett mer riktat uppdrag framför allt mot målgrupper med svagare ställning på arbetsmarknaden. Egen regi ska särskilt arbeta med målgrupper med kort utbildningsbakgrund. Förvaltningen har i sin egen regi rådigheten att utveckla och bredda sin verksamhet. Egen regi kan exempelvis starta ny skola, eller utbildningsform på sina utbildningar, under avtalstiden. Förvaltningen följer upp egen regis verksamhet på likartat sätt som upphandlad regi, men anpassat till egen regins roll och förutsättningar.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har gjort en rättighetsgranskning som innebär att leverantörerna ska i utförande tjänst verka för att staden uppnår målen i

Agenda 2030, särskilt artikel 4 – rätten till god utbildning för alla, samt att tjänsten ska utföras så mänskliga fri- och rättigheter uppfylls.

I syfte att arbeta för en jämställd utbildning ställs krav i upphandlingen att leverantörer ska återrapportera om elever efter avslutad utbildning för att förvaltningen och anordnarna ska fortsatt utveckla komvux som gynnar kortutbildade och kortar vägen till arbete.

Kvinnor är i majoritet inom komvux. De utgör ca 63 procent av eleverna inom grundläggande och gymnasial nivå samt 60 procent inom sfi. Kvinnorna fullföljer sin utbildning i högre utsträckning än män och har generellt högre studieresultat.

Samtidigt är utrikesfödda kvinnor överrepresenterade bland de med ingen eller mycket kort utbildningsbakgrund samt har lägre sysselsättningsgrad jämfört med utrikesfödda män. Vuxenutbildning till utrikesfödda kvinnor innebär att deras ställning på arbetsmarknaden och i vardags- och samhällslivet kan stärkas. Det finns fortfarande utmaningar men flera av de förändringar som föreslås i det här ärendet väntas ha positiva effekter för gruppen.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Anna Saldeen Jonsson
Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilagor

1. Upphandlingsdokumenten med bilagor
2. MBL-protokoll 2023-11-17 (utsänds senare)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2023-11-10
Anna Saldeen Jonsson, Avdelningschef	2023-11-10